

Kvalitetskontrollutvalgets Virksomhetsrapport 2019

INNHold:

1

Innledning

2

Kvalitetskontrollutvalget

3

Kontrollører

4

Kontrollvirksomheten

5

Evaluering

6

Regnskap

7

Avslutning

1. Innledning

Kvalitetskontrollutvalgets virksomhet har vært gjennomført innenfor de rammer som følger av Retningslinjer for kvalitetskontroll av autoriserte regnskapsførere og regnskapsførerselskap mellom Finanstilsynet og Regnskap Norge.

Det ble for kontrollåret 2019 gjennomført i alt 293 stedlige kvalitetskontroller, hvorav 35 gjaldt oppfølgingskontroller. Enkelte kontroller er utsatt og det skyldes i det vesentlige omorganisering eller sykdom hos kontrollobjektet. Det er i tillegg utført 24 kontorbaserte kontroller av små virksomheter.

2. Kvalitetskontrollutvalget

Kvalitetskontrollutvalget har i perioden hatt slik sammensetning:

Leder:

Astrid M. Dugstad Tvetter, underdirektør Skattedirektoratet

Øvrige medlemmer:

Kari-Anne Borch, autorisert regnskapsfører, daglig leder, Økonomisenteret AS

Ellen Egenæs, autorisert regnskapsfører, KS ansvarlig Regnskap 4.0 AS

Per Hasselgård, autorisert regnskapsfører, Prosjektleder Azets Insight AS,

May-Britt Westreng, autorisert regnskapsfører, KS ansvarlig, WePe Regnskap AS

Liv Veiteberg Braaten har ivaretatt det overordnede og faglige sekretæransvaret, mens Oksana Mikhalchuk har bidratt med administrasjonsfunksjonen av kontrollene.

Utvalget har i perioden avholdt 6 fysiske møter, hvorav 1 møte ble avholdt over 2 dager.

3. Kontrollører

Til sammen har 31 kontrollører gjennomført kvalitetskontroller i 2019. Av disse deltok Jan Øyvind Bosvik, Merete Brekke, Karina Laudal og Ali Rashid Moosa for første gang.

Følgende har vært engasjert som kontrollører i 2019:

Bosvik, Jan Øyvind	Bookkeeper Øst AS
Brekke, Merete	Sparebank 1 Regnskapshuset BV AS
Christensen, May Liz	DMC Regnskap AS, Drammen
Dale, Martine Aas	Regnskap 4.0 AS, Lommedalen
Dyrkorn, Sivert	Dyrkorn Regnskap AS, Tømrefjord
Fredriksen, Ivar	Økoråd Hadsel AS, Stokmarknes
Hansen, Frank	Regnskap & Bedriftsrådgivning AS, Melbu
Hansen, Stig	Aktiv Regnskapsbyrå Tromsø AS, Tromsø
Høilund, Mari Charlotte	M-Regnskap AS, Kløfta
Iversen, Anne Kari	Økonomiservice AS, Lakselv
Jacobsen, Svend Erik Fjell	Tønsberg Økonomisenter AS, Tønsberg
Karlsen, Rolf-Morten	Økoråd Narvik AS, Narvik
Klette, Per	TheVit AS, Lillehammer
Laudal, Karina	Value Group AS
Lysaker, Elisabeth	Økoplán AS, Bergen
Lysaker, Kristin	Abacus Økonomitjenester AS, Mysen
Løberg, Stein	Øvrebø Regnskapskontor AS, Skien

Moosa, Ali Rashid	M&N Regnskap DA
Mølland, Grete	Sør-Regnskap AS, Kristiansand
Nygaard, Ken	Nygaard Regnskap AS, Hafrsfjord
Olsen, Karine	Accountor AS, Halden
Olsen, Kristin	Regnskapsentralen AS, Moss
Overaa, Annlaug	Regnskapsconsult AS, Gjøvik
Pettersen, Beathe	Accountor, Alta
Roth, Frode	OpusCapita Regnskap AS, Eidså
Røed, Nils	Nira's Dataregnskap AS, Sandvika
Sneltvedt, Katarina	Vi2 Regnskap og Rådgivning AS
Svebakk-Johansen, Eli	Vekstra Nordre Vestfold SA
Stakland, Thorleif	Tveit Regnskap AS, Haugesund
Svanberg, Christer	Hægland & Svanberg AS, Oslo
Søreide, Svein Wegner	Wegener Søreide AS, Bergen
Valentinsen, Liv	VALID Regnskap, Haslum

Nye kontrollører gjennomførte en halvdags opplæringsamling våren 2019. Her ble en gjennomgang og innføring i kontrollopplegget vektlagt.

Alle kontrollørene gjennomførte en to dager samling i august 2019. Det ble her fokusert på endringer i kontrollsystemet som benyttes under kontrollene og tips til hvordan praktisk gjennomføre kontrollene. Videre ble det lagt vekt på personopplysningsloven og hvitvaskingsregelverket og hvordan praktisk gjennomføre kontroll på disse områdene.

Finanstilsynet, ved Bernt Jan Aaland, deltok på deler av samlingen.

4. Kontrollvirksomheten

4.1 Generelt

Utvelgelse av kontrollobjekter har som tidligere år skjedd etter Retningslinjer for kvalitetskontroll av autoriserte regnskapsførere og regnskapsførerselskap mellom Regnskap Norge og Finanstilsynet. Dette innebærer at kvalitetskontroll av autoriserte regnskapsførere og regnskapsførervirksomheter gjennomføres minst hvert 7. år. I noen grad er kontroller oppsatt med andre utgangspunkt, jf Reglement for kvalitetskontroll § 2-2. Kontrollen inkluderer også autoriserte regnskapsførere som på kontrolltidspunktet ikke er medlemmer av Regnskap Norge, men som er ansatt i regnskapsførervirksomhet som er medlem i Regnskap Norge.

Medlemmer som i liten grad er yrkesaktive i ekstern regnskapsførervirksomhet – inntil 0,5 årsverk – vurderes særskilt med hensyn til hvorvidt det skal gjennomføres stedlig kvalitetskontroll der eller ikke. Det gjennomføres i utgangspunktet en kontorbasert kontroll. Disse kontrollene er gjennomført ved at kontrollobjektet svarer på enkelte spørsmål og sender inn nærmere angitte rutiner for vurdering.

De stedlige kontrollene gjennomføres i samsvar med plan som for hvert enkelt år bli godkjent av Finanstilsynet og omfatter en vurdering av:

- Om regnskapsføringen er i samsvar med regnskapsførerloven med tilhørende forskrifter og god regnskapsføringsskikk, herunder standarder fastsatt av Bransjestandardutvalget
- Regnskapsførers etterutdanning
- Økonomiske forhold
- Vurdering av regnskapsførerselskapets interne system for risikostyring og intern kontroll
- Oppfyllelse av regnskapsførers plikter etter hvitvaskingsloven med tilhørende forskrift
- Om regnskapsfører og regnskapsførerselskapet oppfyller relevante etiske retningslinjer

Kontrollene innebærer også kontroll av kvaliteten i utførelsen på tilfeldig utvalgte oppdrag, herunder hvorvidt avdekkede mangler fremstår som tilfeldige eller om de er gjentakende også for andre kunder i regnskapsførervirksomheten. Den enkelte kontroll dokumenteres i en skriftlig rapport.

4.2 Antall gjennomførte kontroller

I 2019 ble det gjennomført 293 kontroller mot 256 i 2018. Av disse gjaldt 258 ordinære kontroller og 35 gjaldt etterkontroller. Tilsvarende tall for tidligere år var:

2018:	256(222+34)
2017:	338 (299+39)
2016:	304 (263+41)
2015:	356 (319+37)
2014:	324 (272+52)
2013:	358 (327+31)
2012:	334 (278+56)
2011:	346 (311+35)
2010:	343 (287+56)

I tillegg ble det i 2019 gjennomført kontorbasert tilsyn av 24 medlemmer med svært liten grad av yrkesutøvelse, mot 44 i 2018.

Antall gjennomførte ordinære stedlige kontroller var 256 mot planlagt 310. Det store avviket mellom planlagte kontroller og faktisk gjennomførte kontroller skyldes i stor utstrekning:

- Virksomheten er under avvikling
- Virksomheten er under omorganisering/fusjonering
- Finanstilsynet gjennomførte stedlig tilsyn

Antallet gjennomførte oppfølgingskontroller/ etterkontroller var 35. Dette representerer kontroller som i 2018 ikke fikk godkjent og etterslep fra tidligere år. Enkelte kontroller er utsatt til 2020. Disse vil bli fulgt opp i 2020. Antallet personer kontrollert i 2019 er 841 mot 702 i 2018.

4.3 Fokusområder

Kontrollen har som tidligere år, og i henhold til plan for kontrollvirksomheten, hatt fokus på hvorvidt regnskapsførervirksomheten drives forsvarlig og at regnskapsføringen utføres i samsvar med regnskapsførerloven med tilhørende forskrifter og GRFS, herunder et spesielt fokus på etterlevelsen av personopplysningsloven og hvitvaskingsregelverket. På bakgrunn av erfaringer fra tidligere års kontroller har det vært fokus på gjennomføring og dokumentasjon av kvalitetskontroll, så vel overordnet kvalitetskontroll som kontroll av medarbeidere, plikten til skriftlig å ta opp med oppdragsgiver eventuelle brudd som avdekkes samt vurdering av de av oppdragsgivers rutiner som er vesentlig for oppdragsutførelsen.

4.4 Kontrollresultatene

Kontrollresultatene viste at andelen ordinære kontroller som godkjennes ligger på samme nivå som 2018. Andelen oppfølgingskontroller som ble godkjent viser fremgang.

Av antall regnskapsførervirksomheter hvor det er gjennomført ordinær kontroll, er 83 % godkjent uten oppfølging eller med en begrenset oppfølging. 17 % ble ikke godkjent. Disse får ny kontroll/ oppfølgingskontroll i 2020. Oppfølgingskontrollene fra 2018 viser at 77 % er godkjent uten oppfølging eller en begrenset oppfølging. 23 % ble ikke godkjent, mot 29 % i 2018. Det er for 2019 overført 9 saker til Disiplinærutvalget for vurdering av fortsatt medlemskap i foreningen. Resultatet av de gjennomførte kontrollene faller i en av følgende kategorier:

- Godkjent - ikke behov for oppfølging.
- Begrenset oppfølging - innen en gitt frist må den kontrollerte gi skriftlig tilbakemelding angående nærmere angitte forhold som pålegges utbedret. Når dette er dokumentert utbedret blir kontrollen godkjent.
- Ny kontroll – som normalt gjennomføres påfølgende år.

Andelen kontroller som godkjennes uten noen form for oppfølging viser en tilbakegang i forhold til foregående år.

Etterfølgende oversikt viser resultatet etter utvalgets behandling de siste tre år:

Ordinære kontroller

Kategori	Antall pers.	2019	2018	2017	Antall virksomheter	2019	2018	2017
Konklusjon		%	%	%		%	%	%
Godkjent	591	76	73	69	172	67	62	60
Begrenset oppfølging	77	10	16	20	43	16,5	21	25
Ny kontroll	109	14	11	11	43	16,5	17	15
Sum vedtak	777	100	100	100	258	100	100	100

Oppfølgingskontroller/ Etter kontroller

Kategori	Antall pers.	2019	2018	2017	Antall virksomheter	2019	2018	2017
Konklusjon		%	%	%		%	%	%
Godkjent	39	61	76	81	19	54	62	79
Begrenset oppfølging	15	23	4	12	8	23	9	13
Disiplinærutvalget	10	16	20	7	8	23	29	8
Sum vedtak	64	100	100	100	35	100	100	100

4.5 Type feil og mangler

En nærmere gjennomgang av årets fokusområder viser at de mest forekommende feil og mangler er innen de samme områder som tidligere år og viser prosentvis kun mindre endringer:

- Rapportering til kunden, så vel overholdelse av frekvens som skriftlige kommentarer vedrørende de forutsetninger regnskapet bygger på, har 76 % fått godkjent på området. Av de 24 % som har fått anført mangel, er 5 % å anse som alvorlig mangel.
- Gjennomføring og dokumentasjon av så vel overordnet intern kontroll som kontroll av medarbeider har 78 % fått godkjent på området. Av de 22% som har fått anført mangel, er hele 10% å anse som alvorlig mangel.
- Kravet om å vurdere de av oppdragsgivers interne rutiner som er vesentlig for oppdragsutførelsen, har 68% fått godkjent på området. Av de 32% som har fått anført mangel er 14% karakterisert som alvorlig mangel. Det vil si at det ikke foreligger en dokumentasjon på en slik gjennomgang

Analyser av kontrollresultatene viser videre at de langt fleste virksomheter har iverksatt tiltak for å oppfylle endringer i hvitvaskingsregelverket. I underkant av 6 % av de kontrollerte har ikke utarbeidet ny rutine og 2 % har ikke utpekt hvitvaskingsansvarlig. Samtlige er rapportert til Finanstilsynet.

Når det gjelder kvalitetshevende tiltak er det utarbeidet en veiledning til hvordan unngå feil og mangler på de mest forekommende områdene. Denne er lagt ut på Regnskap Norge sine hjemmesider. Videre ble alle kontrollobjektene i forkant av kontrollen kontaktet av respektive kontrollører med informasjon om hvilke krav som gjelder på områdene hvitvasking og personvern.

I løpet av våren og høsten ble det i 2019 gjennomført 9 kurs i «Forberedelse til kvalitetskontroll» med totalt 319 deltagere. I tillegg har 539 gjennomført nettutgaven av kurset.

5. Evaluering

Evalueringene etter kontrollene i 2019 viser for alle spørsmål en fremgang fra 2018. Jevnt over gis det høye karakterer. Det var **63%** som responderte og fullførte hele undersøkelsen, noe som anses som en god svarprosent. Kontrollene oppfattes fortsatt jevnt over meget positive.

Evalueringene ble også i 2019 gjennomført ved at den kontrollerte anmodes om å gi sin tilbakemelding på en del forhold vedrørende kontrollen på en skala med karakter mellom 1 og 6 (hvor 6 er høyest). Spesielt gledelig er det at kontrollørens faglige kompetanse samt vennlighet og imøtekommenhet scorer høyt.

Nedenfor følger resultatet fra evalueringene fra 2019 (i parentes evalueringene fra 2018):

- 1) Hvor bra eller dårlig synes du forhåndsinformasjonen til kvalitetskontrollen var?
 - a. Forhåndsinformasjon fra Regnskap Norge **5,2** (4,9)
 - b. Forhåndsinformasjon fra kontrolløren **5,4** (5,0)
- 2) Hva er din vurdering av:
 - a. Spørsmålene som skulle besvares i forkant av kontrollen **5,0** (4,7)
 - b. Spørsmålsstillingene under selve kontrollen **5,3** (5,0)
- 3) Hva er din vurdering av kontrolløren på følgende områder:
 - a. Kontrollørens faglige kompetanse **5,5** (5,3)
 - b. Kontrollørens disponering av tiden **5,5** (5,2)
 - c. Kontrollørens vennlighet og imøtekommenhet **5,7** (5,4)
- 4) Hadde du i forbindelse med kontrollen behov/ønske om råd og veiledning fra kontrolløren?
 - a. De som har svart ja: I hvilken grad synes du kontrolløren bidro med gode råd og veiledning: **5,4** (4,8)
- 5) Hva er din totalvurdering av kvalitetskontrollen - alt i alt: **5,3** (5,0)

6. Regnskap

Inntekter av kontrollavgifter er basert på en årlig avgift og er således uavhengig av antall gjennomførte kontroller. Det ble i 2019 gjennomført 36 flere ordinære kontroller enn i 2018, men noe færre enn budsjettet. Kostnadene pr kontroll viser en relativt stor økning fra tidligere år. Dette skyldes i det vesentlige økning i kontrollørens honorarsatser. Administrasjonskostnadene er beregnet utfra antatt medgått tid.

For øvrig vises det til vedlagte regnskap.

7. Avslutning

Generelt viser gjennomførte kvalitetskontroller i 2019 at andelen som godkjennes ligger på samme nivå som i 2018. Oppfølgingskontrollene fra 2018 viser et resultat som er noe bedre enn foregående år.

Kvalitetskontrollutvalget ser på oppfølgingen før og etter kontrollene og den veiledningen som blir gitt under kontrollene som svært viktig for kvaliteten blant foreningens medlemmer.

Foreløpige undersøkelser viser samme tendens som for tidligere år. De som får oppfølgingskontroll er i de fleste tilfeller virksomheter med kun en eller to autoriserte regnskapsførere.

Det har også i løpet av 2019 vært gjennomført veiledning blant flere av medlemmene som får oppfølgingskontroll. Kvalitetskontrollutvalget vil framover fortsatt oppfordre til å benytte denne tjenesten.

--- * ---

Oslo, 24. mars 2020

Astrid D. Tvetter (leder)
sign.

Ellen Egenæs
sign.

Kari-Anne Borch
sign.

Per Hasselgård
sign.

May-Britt Westreng
sign.